

26. januar 2016

Tosprogede børn i dagtilbud

4 ud af 5 medlemmer i dagtilbud har inden for de seneste to år haft tosprogede børn i deres børnegruppe. Blandt disse medlemmer er hver tredje helt eller delvist uenige i, at de føler sig klædt på til at arbejde med tosprogede børn.

Det viser en undersøgelse, som FOA har foretaget blandt medlemmerne i forbundets medlemspanel.

Undersøgelsen er gennemført i november 2015, og i alt 1.105 har besvaret spørgsmålene om tosprogede børn. Spørgsmålene er stillet til medlemmer, der arbejder i vuggestue, børnehave, SFO eller dagpleje, og som dagligt arbejder med tosprogede børn, herunder flygtninge.

Hovedkonklusioner

- 4 ud af 5 medlemmer i dagtilbud har inden for de seneste to år haft tosprogede børn i deres børnegruppe. Halvdelen har haft tosprogede børn med vestlig baggrund, mens 6 ud af 10 har haft børn med ikke-vestlig baggrund. Der er en større andel i dagsinstitution/SFO end i dagplejen, som har arbejdet med tosprogede børn.
- Hver tredje oplever ofte eller altid sprogbarrierer i forhold til tosprogede børn, mens halvdelen ofte eller altid oplever sprogbarrierer i forhold til forældrene. Medlemmerne oplever i højere grad sprogbarrierer ved børn med ikke-vestlig baggrund end ved børn med vestlig baggrund.
- 28 procent af medlemmerne oplever ofte, meget ofte eller altid udfordringer med kulturelle forskelle, mens 27 procent ofte, meget ofte eller altid oplever udfordringer i forbindelse med ønsker om særlig kost. Medlemmerne oplever oftere disse udfordringer, når børnene har ikke-vestlig baggrund, end når de har vestlig baggrund.
- Hvert tredje medlem er helt eller delvist uenige i, at de føler sig klædt på til at arbejde med tosprogede børn. Der er flere i dagplejen end i daginstitution/SFO, som er enige i, at de føler sig klædt på til dette.
- Halvdelen af FOA-medlemmerne er helt eller delvist enige i, at deres arbejde er tilrettelagt, så de har gode muligheder for at tage hånd om de tosprogede børn i børnegruppen. Andelen er større i dagplejen end i daginstitution/SFO.

KONTAKT

Rapport udarbejdet af:
FOA Kampagne og Analyse

Presse/Fagbladet:

Politisk ansvarlig:

Amalie Dam-Hansen
Tlf. 46 97 26 81

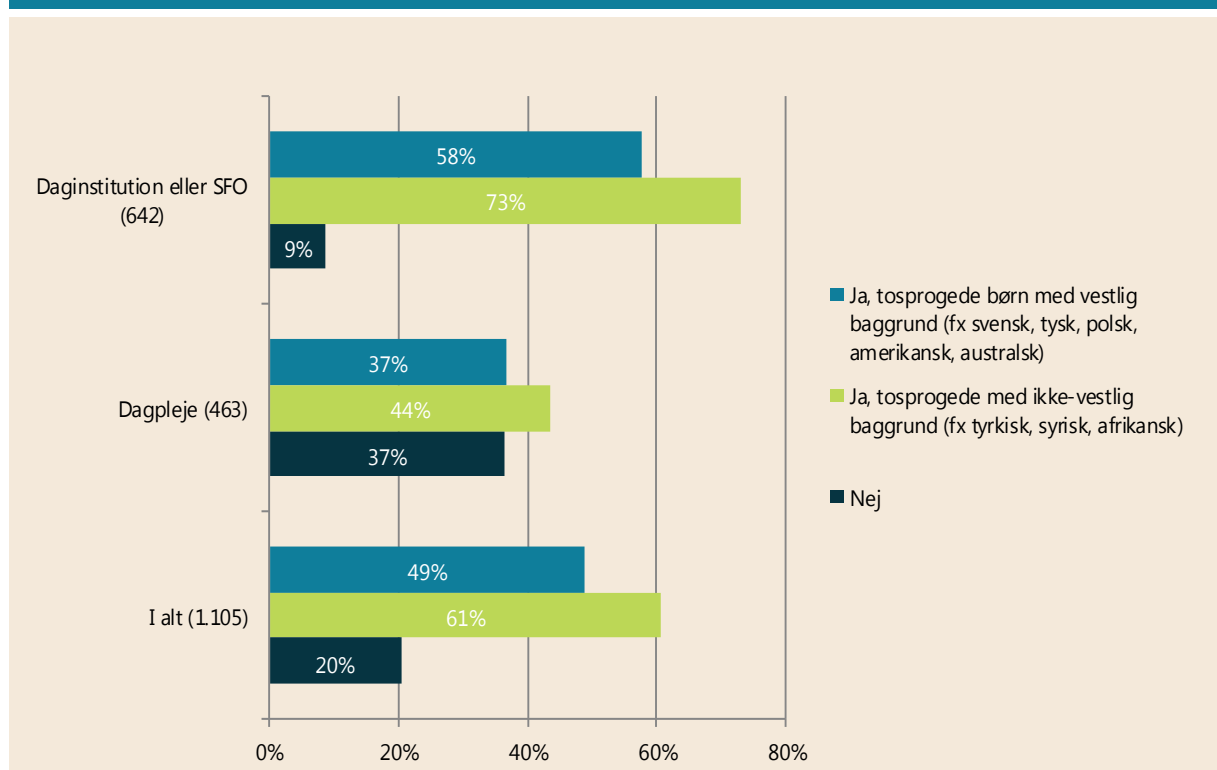
Inge Frölich
Tlf. 46 97 24 17

- 2 ud af 3 medlemmer er helt eller delvist enige i, at deres arbejdsplads har fokus på at støtte tosprogede børn. Andelen er større i daginstitution/SFO end i dagplejen.
- Medlemmerne har haft mulighed for at skrive uddybende kommentarer om deres arbejde med tosprogede børn. Kommentarerne handler blandt andet om udfordringer med sprogbarrierer og kulturelle forskelle, behovet for bedre normering samt behovet for tolkehjælp. Derudover handler en del kommentarer om de særlige udfordringer i forbindelse med modtagelsen af flygtningebørn. Endelig er medlemmerne kommet med forslag til pædagogiske tiltag, som er særligt gode i forhold til tosprogede børn. Her nævnes blandt andet koncentreret sprogstimulering, sanglege, fysiske aktiviteter samt forskellige organisatoriske tiltag.

4 ud af 5 har haft tosprogede børn i deres børnegruppe

Medlemmerne i daginstitution/SFO og dagpleje er blevet spurgt til, om de inden for de seneste 2 år har haft tosprogede børn i deres børnegruppe. Deres svar kan ses i figur 1 nedenfor.

Figur 1. Har der inden for de seneste 2 år været tosprogede børn i din børnegruppe? Fordelt på arbejdssted.

Antal svar: 1.105. I parentes er angivet antal svar inden for hvert arbejdssted.

Det har været muligt både at krydse af i "Ja, tosprogede børn med vestlig baggrund" og "Ja, tosprogede med ikke-vestlige baggrund", hvorfor andelen ikke summerer til 100 %.

0-1 % har svaret "Ved ikke" og er ikke medtaget i figuren.

Forskellen mellem daginstitution/SFO og dagpleje er statistisk sikker.

Figur 1 viser, at hver femte (20 %) svarer, at de ikke har haft tosprogede børn i deres børnegruppe i de seneste to år. Halvdelen (49 %) svarer, at de har haft tosprogede børn med vestlig baggrund, mens 6 ud af 10 (61 %) svarer, at de har haft tosprogede børn med ikke-vestlig baggrund. I alt har 4 ud af 5 haft tosprogede børn i deres børnegruppe.

Der er en større andel i dagsinstitution/SFO end i dagplejen, som har arbejdet med tosprogede børn. Her har 58 procent haft tosprogede børn med vestlig baggrund, og 73 procent haft tosprogede børn med ikke-vestlig baggrund. I dagplejen er de tilsvarende andele henholdsvis 37 procent og 44 procent.

Dette notat handler om, hvilke udfordringer det kan give at have tosprogede børn i børnegruppen, samt hvordan man kan håndtere disse udfordringer. De resterende spørgsmål er derfor kun stillet til dem, som har svaret "Ja" til, at de har haft tosprogede børn i deres børnegruppe inden for de seneste 2 år.

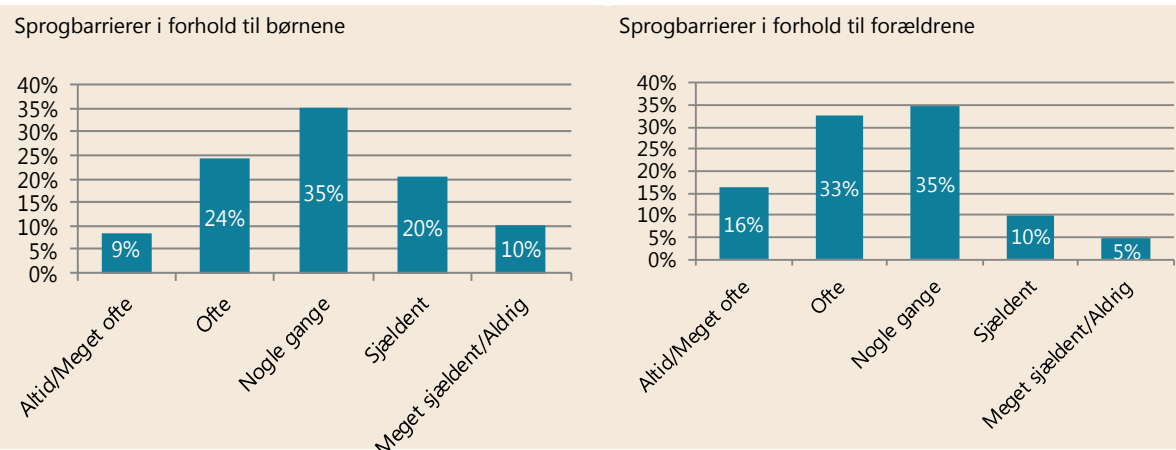
Halvdelen oplever ofte eller altid sprogbarrierer i forhold til forældrene

De medlemmer, der har arbejdet med tosprogede børn, er blevet spurgt, hvor ofte de oplever sprogbarrierer. Hver tredje (33 %) svarer, at de ofte eller altid oplever sprogbarrierer i forhold til børnene. Knap en tredjedel (30 %) svarer, at de sjældent eller aldrig oplever sprogbarrierer i forhold til børnene.

Der er flere, der oplever sprogbarrierer i forhold til forældrene. Halvdelen (49 %) af medlemmerne svarer, at de ofte eller altid oplever sprogbarrierer i forhold til forældrene, mens 15 procent svarer, at de sjældent eller aldrig oplever sprogbarrierer i forhold til forældrene.

Andelene fremgår af figur 2 nedenfor.

Figur 2. Hvor ofte oplever du følgende i forbindelse med tosprogede børn i din børnegruppe?

Antal svar: Henholdsvis 874 og 875.

1 % har svaret "Ved ikke" og er ikke medtaget i figuren.

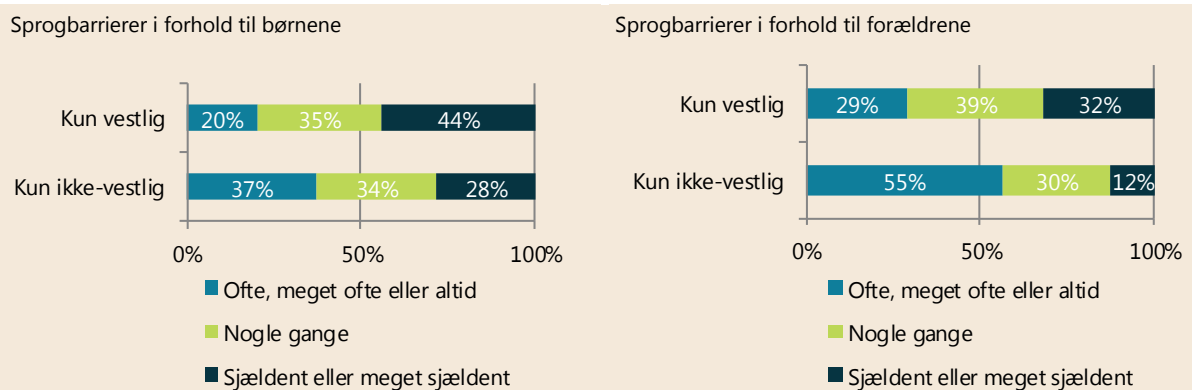
Der er statistisk sikker forskel mellem medlemmernes svar om sprogbarrierer i forhold til børn og sprogbarrierer i forhold til forældre.

Oftere sprogbarrierer ved børn med ikke-vestlig baggrund

Medlemmerne oplever i højere grad sprogbarrierer ved børn med ikke-vestlig baggrund end ved børn med vestlig baggrund. 20 procent oplever ofte, meget ofte eller altid sprogbarrierer i forhold til børn med vestlig baggrund, mens den tilsvarende andel i forhold til børn med ikke-vestlig baggrund er 37 procent. Ligeledes er der en forskel i forhold til forældrene. 3 ud af 10 (29 %) oplever ofte, meget ofte eller altid sprogbarrierer i forhold til forældre med vestlig baggrund, mens lidt over halvdelen (55 %) oplever sprogbarrierer i forhold til forældre med ikke-vestlig baggrund.

Dette fremgår af figur 3 nedenfor.

Figur 3. Sprogbarrierer i forhold til børn og forældre. Fordelt på om barnet har vestlig eller ikke-vestlig baggrund.

Antal svar: 538. "Kun ikke-vestlig": 335. "Kun vestlig": 203

0-2 % har svaret "Ved ikke" og er ikke medtaget i figuren.

'Kun vestlig' inkluderer de medlemmer, der kun har sat kryds i "Ja, tosprogede børn med vestlig baggrund (fx svensk, tysk, polsk, amerikansk, australsk)". "Kun ikke-vestlig" inkluderer de medlemmer, der kun har sat kryds i "Ja, tosprogede med ikke-vestlig baggrund (fx tyrkisk, syrisk, afrikansk)". Medlemmer, der har sat kryds i begge kategorier eller ikke har haft tosprogede børn i deres børnegruppe, er ikke inkluderet.

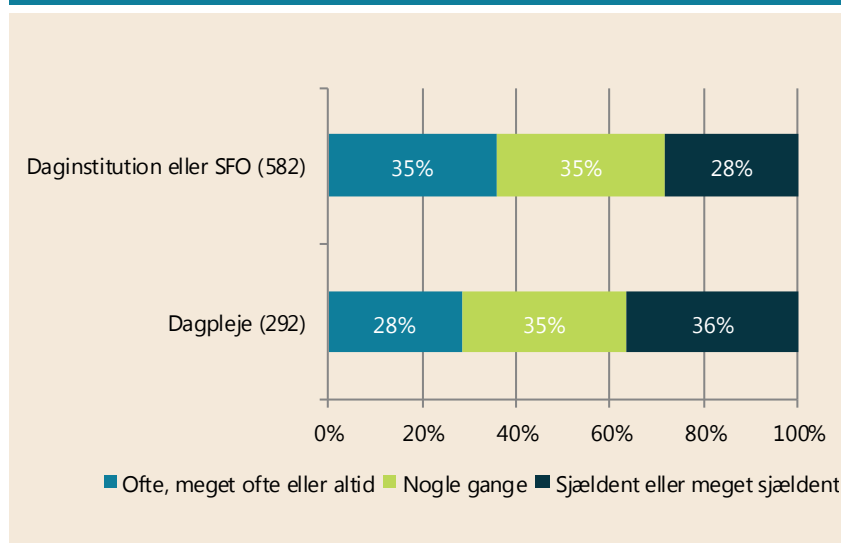
Spørgsmålet lød således: "Hvor ofte oplever du følgende i forbindelse med tosprogede børn i din børnegruppe?"

Forskellene mellem "Kun vestlig" og "Kun ikke-vestlig" er statistisk sikre.

Medlemmer oplever oftere sprogbarrierer i daginstitution/SFO end i dagpleje

Medlemmer, der arbejder på daginstitution eller i SFO, oplever oftere sprogbarrierer i forhold til tosprogede børn end medlemmer i dagplejen. 35 procent af medlemmerne i daginstitutioner eller SFO oplever ofte, meget ofte eller altid sprogbarrierer i forhold til tosprogede børn, mens det samme gælder for 28 procent i dagplejen. Dette kan ses i figur 4 nedefor.

Figur 4. Sprogbarrierer i forhold til børn. Fordelt på arbejdssted.

Antal svar: 874. Svarene for hhv. dagpleje og daginstitution er angivet i parenteser. 0-2 % har svaret "Ved ikke" og er ikke medtaget i figuren. Spørgsmålet lød: "Hvor ofte oplever du følgende i forbindelse med tosprogede børn i din børnegruppe? – Sprogbarrierer i forhold til børn". Forskellene mellem dagpleje og daginstitution/SFO er statistisk sikker.

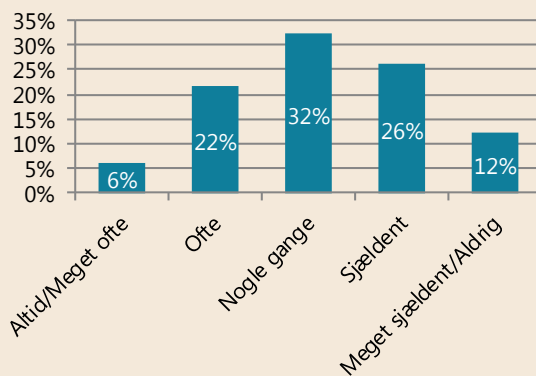
Der er ikke statistisk sikker forskel mellem daginstitution/SFO og dagpleje i forhold til, hvor ofte medlemmerne oplever sprogbarrierer i forhold til forældrene.

Udfordringer med kulturelle forskelle og i forbindelse med ønsker om særlig kost

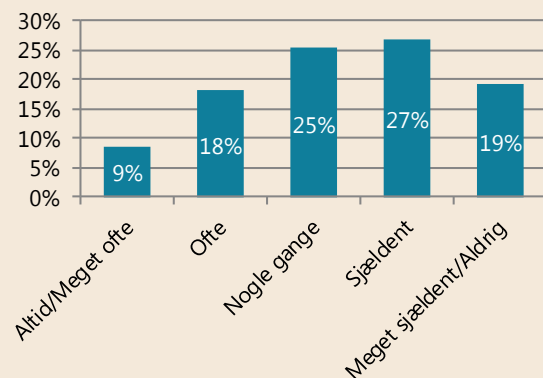
Medlemmerne er blevet spurgt, hvor ofte de oplever udfordringer med kulturelle forskelle/skikke i forbindelse med tosprogede børn i deres børnegruppe. De er også blevet spurgt, hvor ofte de oplever udfordringer i forbindelse med ønsker om særlig kost. Deres svar fremgår af figur 5 nedenfor.

Figur 5. Hvor ofte oplever du følgende i forbindelse med tosprogede børn i din børnegruppe?

Udfordringer med kulturelle forskelle/skikke

Udfordringer i forbindelse med ønsker om særlig kost

Antal svar: 875.

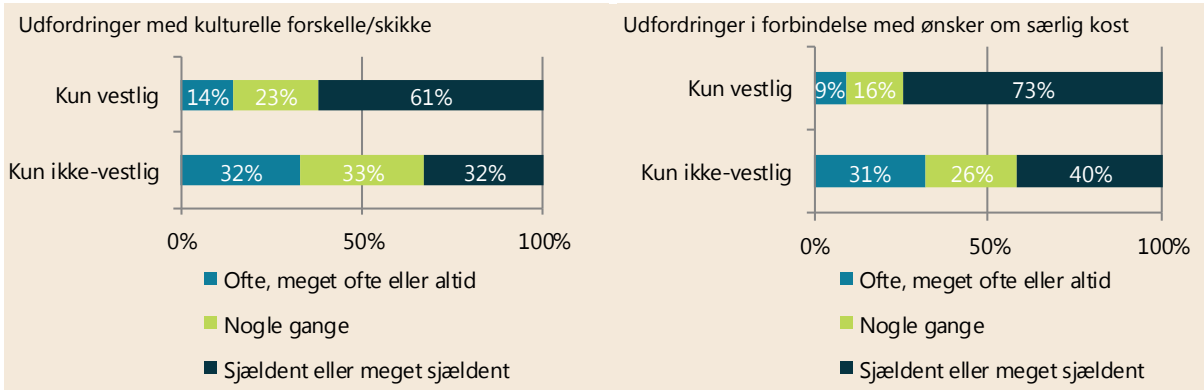
2 % har svaret "Ved ikke" og er ikke medtaget i figuren.

28 procent svarer, at de ofte, meget ofte eller altid oplever udfordringer med kulturelle forskelle/skikke. 38 procent svarer, at det sker sjældent, meget sjældent eller aldrig.

På spørgsmålet om kost svarer 27 procent, at de ofte, meget ofte eller altid oplever udfordringer i forbindelse med ønsker om særlig kost. 46 procent svarer, at det sker sjældent, meget sjældent eller aldrig.

Medlemmerne oplever oftere udfordringer med kulturelle forskelle og ønsker om særlig kost, når børnene har ikke-vestlig baggrund, end når de har vestlig baggrund. 32 procent oplever ofte, meget ofte eller altid udfordringer med kulturelle forskelle, når børnene har en ikke-vestlig baggrund, mens det gælder for 14 procent i forhold til børnene med vestlig baggrund. På spørgsmålet om udfordringer i forbindelse med ønsker om særlig kost, er andelen henholdsvis 31 procent og 9 procent. Dette fremgår af figur 6 næste side.

Figur 6. Udfordringer med kulturelle forskelle/skikke og ønsker om særlig kost. Fordelt på om barnet har vestlig eller ikke-vestlig baggrund.

Antal svar: 538. "Kun ikke-vestlig": 335. "Kun vestlig": 203

0-2 % har svaret "Ved ikke" og er ikke medtaget i figuren.

'Kun vestlig' inkluderer de medlemmer, der kun har sat kryds i "Ja, tosprogede børn med vestlig baggrund (fx svensk, tysk, polsk, amerikansk, australsk)". "Kun ikke-vestlig" inkluderer de medlemmer, der kun har sat kryds i "Ja, tosprogede med ikke-vestlig baggrund (fx tyrkisk, syrisk, afrikansk)". Medlemmer, der har sat kryds i begge kategorier eller ikke har haft tosprogede børn, er ikke inkluderet.

Spørgsmålet lød således: "Hvor ofte oplever du følgende i forbindelse med tosprogede børn i din børnegruppe?"

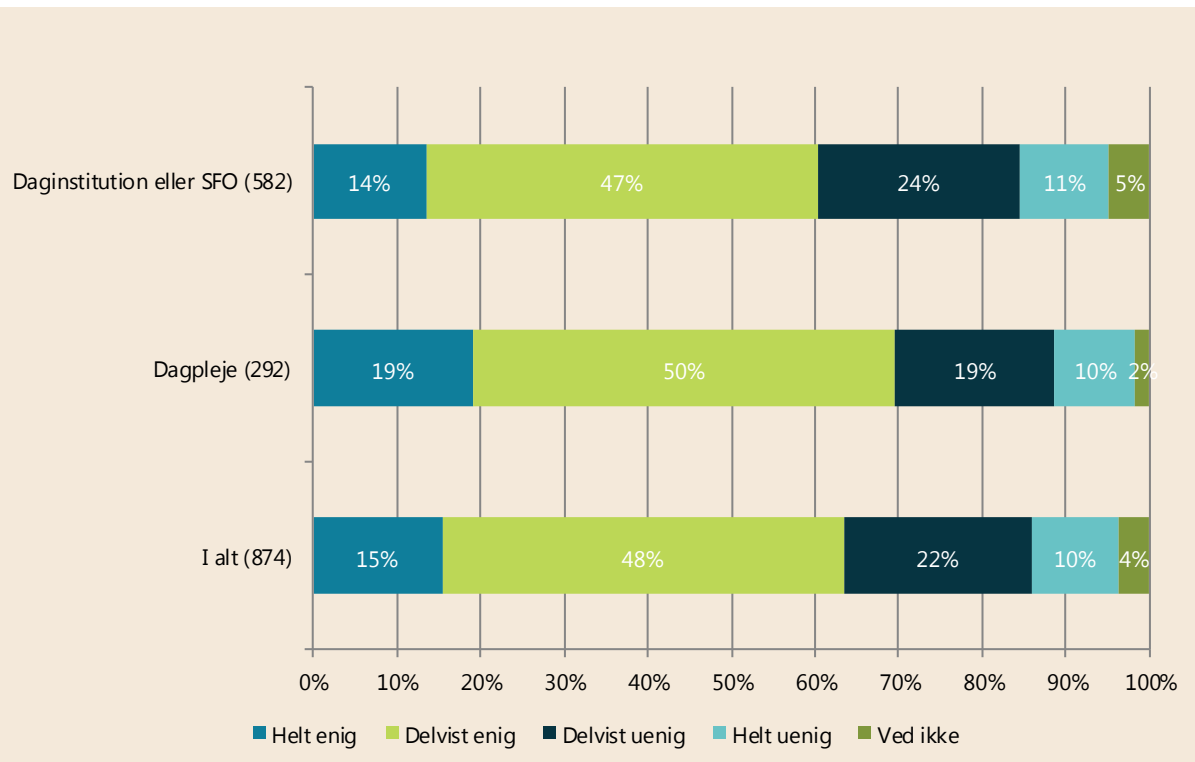
Forskellene mellem "Kun vestlig" og "Kun ikke-vestlig" er statistisk sikre.

Hver tredje er uenige i, at de er godt klædt på til at arbejde med tosprogede

Medlemmerne er blevet spurgt, om de føler sig klædt på til at arbejde med tosprogede børn. Som det fremgår af figur 7 næste side, svarer 15 procent af medlemmerne, at de er helt enige i, at de føler sig klædt på til at arbejde med tosprogede børn. 48 procent er delvist enige, men 32 procent er helt eller delvist uenige.

Figur 7 viser også medlemmernes svar fordelt efter, om de arbejder i daginstitution/SFO eller dagpleje.

Figur 7. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? -Jeg er godt klædt på til at arbejde med tosprogede børn. Fordelt på arbejdssted.

Antal svar: 874. Svarerne i henholdsvis daginstitution/SFO og dagpleje er angivet i parenteser.

Der er statistisk sikker forskel mellem daginstitution/SFO og dagpleje på den sammenlagte kategori "Helt eller delvist enig".

Resterende forskelle er ikke statistisk sikre.

Som det fremgår af figur 7, er der flere i dagplejen end i daginstitution/SFO, som er helt eller delvist enige i, at de føler sig klædt på til at arbejde med tosprogede børn. I dagplejen er det 7 ud af 10 (69 %), som er helt eller delvist enige i, at de er godt klædt på, mens det i daginstitution/SFO er 6 ud af 10 (61 %).

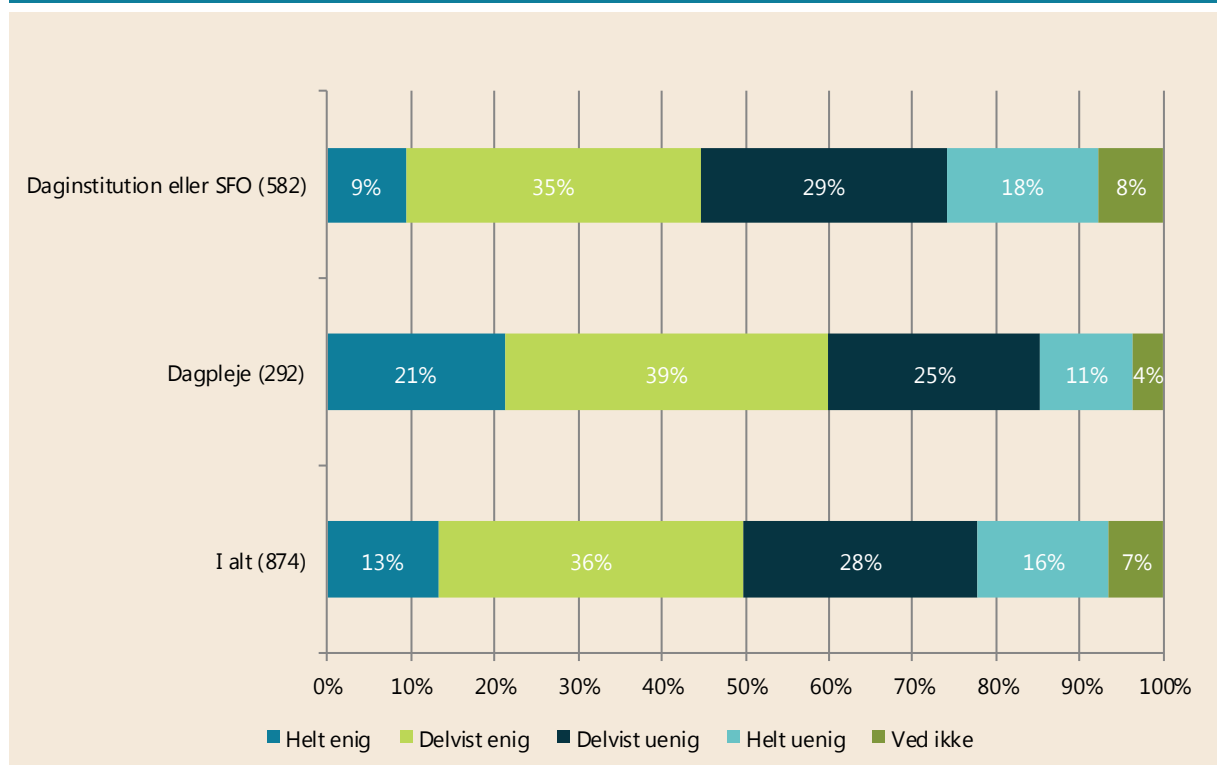
Halvdelen er enige i, at deres arbejde er tilrettelagt, så de kan tage hånd om tosprogede børn

Halvdelen (49 %) af FOA-medlemmerne er helt eller delvist enige i, at deres arbejde er tilrettelagt, så de har gode muligheder for at tage hånd om de tosprogede børn i børnegruppen. 44 procent er uenige, mens 7 procent har svaret "Ved ikke".

I dagplejen er der en større andel, som er enige i, at deres arbejde er tilrettelagt, så de har gode muligheder for at tage hånd om tosprogede børn. I dagplejen er 60 procent, som er helt eller delvist enige i det, mens det i daginstitutioner/SFO er 44 procent.

Andelen fremgår af figur 8 nedenfor.

Figur 8. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? -Mit arbejde er tilrettelagt, så jeg har gode muligheder for at tage hånd om de tosprogede børn i børnegruppen. Fordelt på arbejdssted.

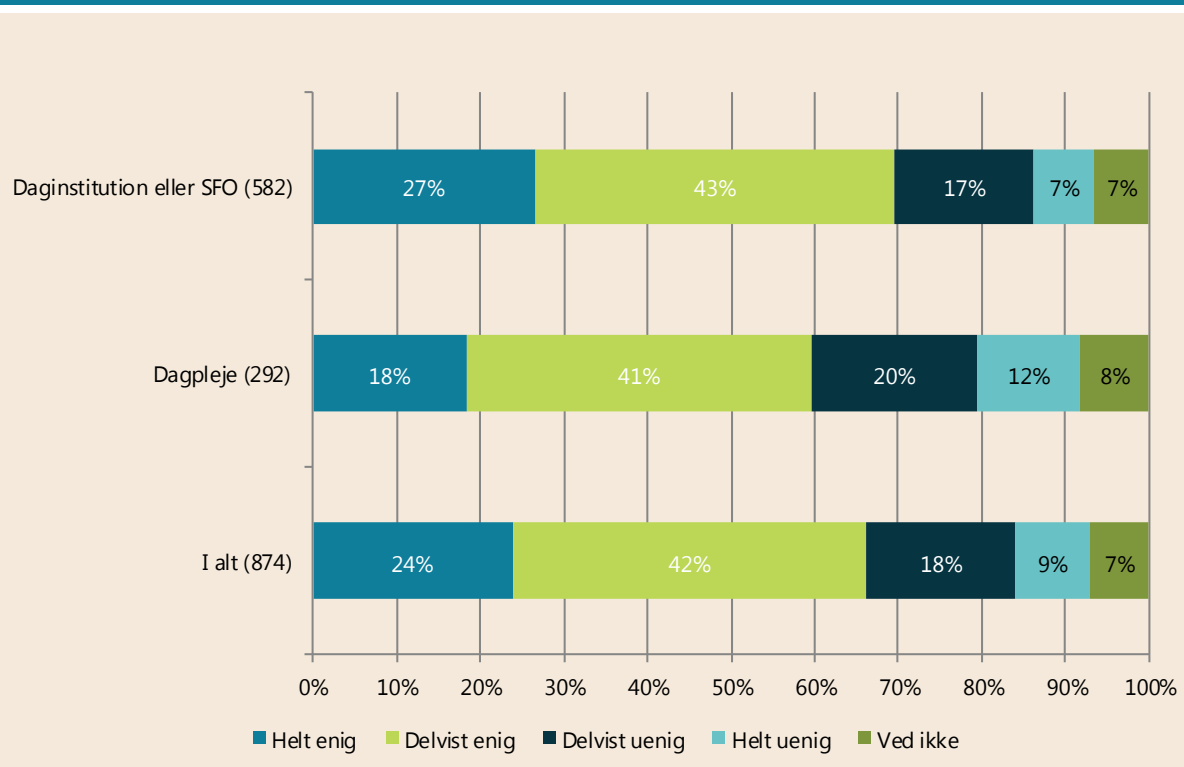
Antal svar: 874. Svarerne i henholdsvis daginstitution/SFO og dagpleje er angivet i parenteser.

Forskel er statistisk sikker for mellem daginstitution/SFO og dagpleje for "Helt enig" og "Helt uenig" samt for de sammenlagte kategorier "Helt eller delvist enig" og "Helt eller delvist uenig".

2 ud af 3 af enige i, at deres arbejdsplads har fokus på at støtte tosprogede

Medlemmerne er blevet spurgt til, om deres arbejdsplads har fokus på at støtte tosprogede børn. Deres svar fremgår af figur 9 nedenfor.

Figur 9. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Min arbejdsplads har fokus på at støtte tosprogede børn. Fordelt på arbejdssted.

Antal svar: 874. Svarerne i henholdsvis daginstitution/SFO og dagpleje er angivet i parenteser. Forskellen mellem daginstitution/SFO og dagpleje er statistisk sikker for "Helt enig" og "Helt uenig" samt for de sammenlagte kategorier "Helt eller delvist enig" og "Helt eller delvist uenig".

Hver fjerde (24 %) svarer, at de er helt enige i, at deres arbejdsplads har fokus på at støtte tosprogede børn, mens 42 procent er delvist enige. I alt er 2 ud af 3 (66 %) således enige i, at deres arbejdsplads har fokus på at støtte tosprogede børn, mens hver fjerde (27 %) er helt eller delvist uenige.

Blandt medlemmer i daginstitution eller SFO er der flere, som er helt enige i, at deres arbejdsplads har fokus på at støtte tosprogede børn. Her svarer 7 ud af 10 (70 %), at de er helt eller delvist enige, mens det blandt medlemmerne i dagplejen er 6 ud af 10 (59 %). Dette adskiller sig således fra de tidligere spørgsmål. Hvor ansatte i dagplejen i højere grad føler sig klædt på til at arbejde med tosprogede, og i højere grad oplever, at deres arbejde er tilrettelagt, så de kan tage hånd om tosprogede børn, har deres arbejdsplads til gengæld i mindre grad fokus på at støtte tosprogede børn.

Åbne kommentarer fra medlemmerne: Udfordringer og løsninger

Medlemmerne har haft mulighed for at skrive uddybende kommentarer om deres arbejde med tosprogede børn i dagtilbud. Der var to åbne svarkategorier i undersøgelsen.

Det første spørgsmål lød: "Hvis du oplever andet i forbindelse med tosprogede børn i børnegruppen, må du meget gerne skrive det her". 105 personer svarede på dette.

Det andet spørgsmål, lød: Hvis du har eksempler på pædagogiske tiltag, der er særligt gode i forhold til de tosprogede børn, så må du meget gerne skrive dem her". 129 personer svarede på dette.

I dette afsnit gennemgås medlemmernes svar på disse spørgsmål. Svarerne er opdelt i 5 temaer.

1. Sprogbarrierer
2. Kulturelle udfordringer og manglende viden
3. Manglende tid og ressourcer
4. Særlige udfordringer i forhold til flygtningebørn
5. Pædagogiske tiltag

Sprogbarrierer

38 kommentarer handler om sprogbarrierer i arbejdet med tosprogede børn. Flere beskriver, hvordan sprogbarrierer kan have uheldige konsekvenser såsom misforståelser i forhold til forældrene og voldelig adfærd hos børnene:

Det skaber ofte mange frustrationer i forhold til sprog og kommunikation, og der sker sommetider en meget udadreagerende adfærd med spark og bid.

Pædagogmedhjælper/pædagogisk assistent i en børnehave

På grund af sproget kan der være mange misforståelser i forhold til forældrene. Jeg føler ikke, at jeg kan give samme sjove historier til forældrene om deres børn, og det giver mig en følelse af afmagt.

Daglejer

Mange efterspørger mere tolkehjælp og skriver, at det enten er for svært eller for dyrt at få tolkebistand.

De har brug for en mentor/tolk, som kunne følge dem den første tid i institutionen. De er på herrens mark, og vi kan ofte ikke kommunikere med dem.

Pædagogmedhjælper/pædagogisk assistent i en børnehave

Blandt kommentarerne er der også positive historier om alternative måder at kommunikere med forældrene:

Jeg har lige haft et barn fra Syrien i gæstepleje, og det gik godt. Faren kunne lidt dansk, ingen engelsk, men jeg viste billeder fra min iPad, så han kunne se, hvad vi havde lavet den dag, og jeg tegnede et ur for at vise, hvornår jeg lukkede.

Flere beskriver, hvordan en fokuseret indsats kan sikre en god sprogudvikling hos børnene. Nogle steder har man for eksempel ansat en sprogpædagog eller en tale-høre-konsulent. Flere beskriver også, at det er lettere at lære børnene sproget, hvis de får dem tidligt, helst allerede i vuggestuealderen.

Kulturelle udfordringer og manglende viden

18 kommentarer handler om kulturelle udfordringer i mødet med tosprogede børn og deres forældre. Flere oplever eksempelvis, at de tosprogede børn har andre søvnrytmer, eller at de har svært ved at vænne sig til maden. Flere påpeger, at forældrene ikke er vant til dagtilbud, som de fungerer i Danmark. Eksempelvis kan der opstå misforståelser omkring hente- og bringe-tider. Et af medlemmerne beskriver, hvordan de har løst denne udfordring ved at lave en videofilm:

Vi har lavet en videofilm, som benyttes, så forældrene kan se, hvad en dagpleje er. De er jo ikke vant til at aflevere deres barn til andre.

Dagplejer

I kommentarerne om kulturelle udfordringer efterspørger mange mere viden om den kultur, som de tosprogede børn kommer fra:

Man kender alt for lidt til de tosprogede børns baggrund, altså hvad de har med "i bagagen".

Pædagogmedhjælper i en daginstitution/SFO

Medlemmet, der først håndterer tosprogede børn. Et medlem skriver, at det ofte er pædagogerne, der bliver sendt afsted på kurser, men at pædagogmedhjælperne mangler at blive uddannet til arbejdet med tosprogede børn. Flere medlemmer skriver, at de selv gør en stor indsats for at sætte sig ind i de tosprogede børns kulturer:

Jeg sætter mig ind i deres kultur og deres skikke for at se, om de fejrer de samme ting. Jeg ser også på deres kost.

Pædagogmedhjælper/pædagogisk assistent i en børnehave

Manglende tid og ressourcer

44 kommentarer handler om manglende tid og ressourcer. Medlemmerne efterspørger, at der bliver tilført flere ressourcer, når de skal tage sig af de tosprogede børn, herunder også flygtningebørnene. De vil gerne have en bedre normering og mere tid til eksempelvis sprogtræning. Den manglende tid har flere negative konsekvenser. I de nedenstående kommentarer forklarer to medlemmer, hvilke konsekvenser den manglende tid har:

Jeg synes, at der mangler tid til at inkludere dem i børnegruppen.

Pædagogmedhjælper/pædagogisk assistent i en vuggestue

Der er jo ikke sat ekstra tid af til de tosprogede børn, så tiden bliver taget fra andre vigtige ting. Vi når aldrig i bund, og der er altid noget, der bliver forsømt.

Pædagog i en børnehave

Endelig er flere medlemmer kritiske i forhold til fordelingen af tosprogede børn mellem dagtilbuddene i kommunen. Eksempelvis skriver et medlem:

Der er en skæv fordeling af tosprogede børn i kommunens dagtilbud. Min arbejdsplads har pt. 56 % tosprogede børn, hvor andre institutioner i kommunen næsten ingen har. Desværre følger der ikke ekstra midler med til os.

Særlige udfordringer med flygtningebørn

Mange dagtilbud oplever i disse år, at de skal tage imod flygtninge.¹ Det er tydeligt at se på medlemmernes kommentarer, at der er nogle særlige udfordringer forbundet med at skulle tage sig af flygtningebørnene. Især bliver det nævnt, at der kan være særlige udfordringer i forhold til, at børnene har traumatiske oplevelser i bagagen. Medlemmerne efterspørger derfor, at de bliver klædt bedre på til opgaven. De vil gerne på kursus om flygtninge og krigstraumer, og de efterspørger flere ressourcer og mere tolkebistand. De to nedenstående citater illustrerer nogle af de udfordringer, som medlemmerne møder:

Vi har gennem de sidste par år modtaget meget traumatiserede familier, men har på intet tidspunkt modtaget vejledning i, hvordan vi bedst agerer i forhold til disse familier. Børnene bliver gerne indskrevet med få ugers varsel, og vi må hver eneste gang agere intuitivt.

¹ Læs mere om dette i Fagbladet FOA fra februar 2016

Pædagogiske tiltag

Medlemmerne har mange forslag til pædagogiske tiltag, som er særligt gode i forhold til tosprogede børn. De pædagogiske tiltag har både til formål at sikre sprogstimulering af de tosprogede børn samt børnenes inklusion og trivsel. Eksempelvis skriver et medlem:

Jeg har benyttet mig af at lave en bog til barnet med billeder af det, vi laver i løbet af dagen. Under billedet skriver jeg kort, hvad der sker. Så har både barn og forældre noget at snakke om derhjemme, samtidig med at de kan øve sig på det danske.

Netop kommunikationen med forældrene bliver af mange påpeget som helt centralt for at sikre en vellykket integration.

Blandt de tiltag, der specifikt handler om sprog, er forskellige sproglege og sprogpil, sanglege samt dialogisk læsning. Flere medlemmer foreslår også at bruge piktogrammer og forskellige lærings-apps til iPads.

Mange påpeger også, at det er vigtigt at have fokus på aktiviteter, hvor alle kan være med, selvom de ikke kan snakke sproget så godt. Et medlem skriver:

Vi har fokus på både verbale og nonverbale udtryksformer for at kunne danne fællesskaber på vej mod det fælles sprog. Tegne sammen, male sammen, bevæge sig sammen, grine sammen.

Pædagog i SFO/fritidshjem

Endelig handler mange kommentarer om organisatoriske tiltag. Flere skriver, at det er godt at arbejde med små børnegrupper, fordi man på den måde bedre kan sikre inklusion. Derudover foreslår mange at ansætte en pædagog/sprogkoordinator, som har særligt fokus op de tosprogede børn. Endelig beskriver nogle dagplejere, hvordan de indgår i forskellige sparringsnetværk i samarbejde med kommunen.

Der var mange forslag til pædagogiske tiltag blandt kommentarerne. De nedenstående kommentarer kan eventuelt bruges til inspiration:

- *Skole til tosprogede børn én formiddag om ugen. Jeg var med i et forsøg først på året, gav rigtig gode resultater.*
- *Det er altid godt at have en eller anden form for arbejde i køkkenet, da man her lærer meget om både børn og sprog.*
- *Rollelege, hvor man inddrager dansktalende børn sammen med det nye barn.*
- *Gør ting enkelt, f.eks. lav noget kreativt eller tag ud i naturen. Få fokus væk fra det talte sprog og over til hændernes og kroppens sprog. Så følger de talte ord og nysgerrigheden for at lære ofte naturligt med.*
- *Mappe, hvor børn/forældre/personale kan sætte billeder ind af ting fra hverdagen og skrive navnet på tingene på dansk og på barnets eget sprog. Så kan alle kigge i den og snakke om den.*
- *Klip billeder ud fra reklamer med mad, tøj, legetøj, dyner, dyr osv. Klæb billederne på et stykke papir og inddel det i ting til at sove med, lege med, udendørsting, frokost osv. Så kan man på den måde forberede børn/forældre på, hvad der skal ske.*
- *Brug af babytegn/tegn til tale er et super arbejdsredskab. Det giver hurtigere barnet mulighed for at udtrykke behov vha. tegn.*
- *Man skal ud at opleve dansk kultur, fx tage på bondegård.*

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 2. – 10. november 2015.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet via en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmer af FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse i indsamlingsperioden.

Målgruppen

Spørgsmålene er stillet til medlemmer, der i undersøgelsen har angivet, at de arbejder i vuggestue, børnehave, SFO eller i dagpleje. Kun de medlemmer, der på første spørgsmål svarede, at de inden for de seneste 2 år har haft tosprogede børn i deres børnegruppe, fik resten af spørgsmålene.

Da undersøgelsen er baseret på en stikprøve af FOAs erhvervsaktive medlemmer, er tallene forbundet med en statistisk usikkerhed. Alle forskelle fremhævet i notatet er statistisk signifikante ved et signifikansniveau på minimum 95 %, med mindre andet er nævnt. Hermed kan vi med 95 % sikkerhed sige, at der er tale om reelle forskelle og ikke blot tilfældigheder.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt 12.692 medlemmer af forbundets medlemspanel blev inviteret til undersøgelsen. 255 e-mailadresser viste sig at være uvirksomme, så det reelle antal inviterede var 12.437. I alt 6.339 medlemmer medvirkede i undersøgelsen. 6.009 gennemførte undersøgelsen fuldt ud, og 330 afgav nogen svar. Den samlede svarprocent var 51.

Repræsentativitet

Medlemmer med tillidshverv er overrepræsenteret, men deres besvarelser ændrer ikke på det generelle resultat. Repræsentativitet er ikke undersøgt nærmere.

Vægtning af data

Der er ikke anvendt vægtning af data.